

Besluit

Derogatie TenneT 70% 2025

Ons kenmerk : ACM/UIT/635223
Zaaknummer : ACM/24/191044
Datum : 22 november 2024

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit (herschikking) tot verlening van een derogatie naar aanleiding van een aanvraag van TenneT TSO B.V. hiertoe.

Samenvatting

TenneT TSO B.V. (hierna: TenneT) heeft op 12 juli 2024 een verzoek voor een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 ingediend.

Op grond van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 dient TenneT, kort samengevat, met ingang van 1 januari 2020 (onverminderd de toepassing van een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 en/of de toepassing van artikel 15, tweede lid, van Verordening 2019/943) in het flow-based capaciteitsberekeningsproces een minimumcapaciteit aan te bieden in de vorm van een marge die 70% bedraagt van de capaciteit van interne en zoneoverschrijdende kritieke netwerkelementen, met inachtneming van de operationele veiligheidsgrenzen.

Uit artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat een relevante regulerende instantie op verzoek van een transmissiesysteembeheerder een derogatie kan verlenen van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943. Een derogatie op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 kan om voorzienbare redenen worden verleend wanneer dat nodig is om de operationele veiligheid in stand te houden.

Het verzoek van TenneT heeft betrekking op een derogatie voor lusstromen. TenneT geeft aan dat lusstromen op Nederlandse kritieke netwerkelementen met uitvalsituaties niet kunnen worden begrensd tot een acceptabel niveau doordat TenneT deze lusstromen niet kan beïnvloeden.

De ACM heeft het verzoek van TenneT beoordeeld en concludeert dat aan alle voorwaarden voor het verlenen van de derogatie is voldaan. Wel constateert de ACM dat een nieuwe derogatie, naar verwachting, niet meer nodig zal zijn na implementatie van de door TenneT in het verzoek genoemde essentiële methodologieën. Daarom wijst de ACM erop dat vertraging in de implementatie van deze methodologieën een belemmerende factor kan zijn voor de goedkeuring van toekomstige derogatieverzoeken.

De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) verleent de derogatie voor de periode van één jaar startend vanaf 1 januari 2025. Belanghebbenden kunnen tegen dit besluit bezwaar maken bij de ACM.

1. Inleiding en procedure van totstandkoming van dit besluit

- 1 TenneT heeft op 12 juli 2024 een aanvraag voor een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 ingediend. Naast het derogatieverzoek heeft TenneT een versie van het derogatieverzoek met 'track changes' toegezonden waarin de wijzigingen van het onderhavige derogatieverzoek ten opzichte van de derogatie die door de ACM is verleend bij besluit van 14 november 2023, worden weergegeven.¹ Het derogatieverzoek is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.
- 2 Uit artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat een relevante regulerende instantie op verzoek van een transmissiesysteembeheerder een derogatie kan verlenen van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943.
- 3 Op grond van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 dient, kort samengevat, (onverminderd de toepassing van een derogatie overeenkomstig artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 en/of toepassing van artikel 15, tweede lid, van Verordening 2019/943 in het kader van een actieplan²) in het flow-based capaciteitsberekenningsproces een minimumcapaciteit te worden aangeboden in de vorm van een marge die 70% bedraagt van de capaciteit van interne en zoneoverschrijdende kritieke netwerkelementen, met inachtneming van de operationele veiligheidsgrenzen (hierna: 70% vereiste).³
- 4 Een derogatie op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 kan om voorzienbare redenen worden verleend wanneer dat nodig is om de operationele veiligheid in stand te houden. Dergelijke derogaties worden verleend voor niet meer dan telkens een jaar, of – op voorwaarde dat de afwijking na het eerste jaar aanzienlijk afneemt – voor een maximum van twee jaar. Een dergelijke derogatie is strikt beperkt tot wat noodzakelijk is om operationele zekerheid te handhaven en leidt niet tot discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisselingen.
- 5 Voordat de betrokken regulerende instantie een derogatie verleent, raadpleegt zij de regulerende instanties van de andere lidstaten die deel uitmaken van betrokken capaciteitsberekenningsregio's. Indien een regulerende instantie niet akkoord gaat met de voorgestelde derogatie, beslist ACER of de derogatie moet worden verleend.
- 6 De inhoud van het derogatieverzoek van TenneT is via de ACER Electricity Working Group (hierna: AEWG) ter beschikking gesteld aan alle regulerende instanties van de Europese Unie. Via de AEWG is de mogelijkheid geboden aan regulerende instanties om zich te melden als betrokken regulerende instanties en aan te geven of zij niet akkoord zijn met het derogatieverzoek van TenneT. Geen enkele regulerende instantie heeft aangegeven dat zij niet akkoord is met het derogatieverzoek van TenneT. Op basis daarvan concludeert de ACM dat na raadpleging van de betrokken regulerende instanties niet is gebleken dat één of meerdere regulerende instanties niet akkoord is met het derogatieverzoek. Daaruit volgt dat de ACM de beslissingsbevoegdheid behoudt voor het derogatieverzoek van TenneT.

¹ Zie het besluit van de ACM van 14 november 2023 met kenmerk ACM/UIT/608816.

² In december 2020 heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat een actieplan vastgesteld overeenkomstig artikel 15 van Verordening 2019/943. Dit actieplan voorziet in een lineair traject, met jaarlijkse verhogingen van de capaciteit voor grensoverschrijdende handel totdat de minimumcapaciteit van 70% wordt bereikt uiterlijk op 31 december 2025. Dit betekent dat de capaciteit die TenneT aanbiedt voor grensoverschrijdende handel moet voldoen aan de in het specifieke jaar geldende minimumwaarde van het lineaire traject.

³ Overeenkomstig artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 bedraagt de minimumcapaciteit voor de biedzonegrenzen met een aanpak op basis van gecoördineerde netto transmissiecapaciteit 70% van de transmissiecapaciteit, met inachtneming van de operationele-veiligheidsgrenzen, na aftrek van uitvalsituaties, als bepaald overeenkomstig de op grond van artikel 18 van Verordening (EG) nr. 714/2009 vastgestelde richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer.

- 7 Om een zorgvuldige besluitvorming te waarborgen heeft de ACM het voorstel met bijbehorende documenten ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in Staatscourant 27553 van 21 augustus 2024. De ACM heeft hiermee belanghebbenden in de gelegenheid gesteld zienswijzen te geven. Naar aanleiding van de terinzagelegging zijn geen zienswijzen ontvangen.
- 8 De indeling van dit besluit is als volgt. Hoofdstuk 2 van dit besluit bevat het wettelijk kader. Het ontvangen voorstel en relevante informatie die de ACM naar aanleiding van het voorstel heeft ontvangen, is samengevat in hoofdstuk 3. Hoofdstuk 4 bevat de beoordeling van het voorstel en hoofdstuk 5 het dictum.
- 9 Dit besluit bevat één bijlage, het derogatieverzoek van TenneT.

2. Wettelijk kader

- 10 Uit artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 volgt dat op verzoek van een transmissiesysteembeheerder van een capaciteitsberekeningsregio de relevante regulerende instantie een derogatie van artikel 16, achtste lid, van Verordening 2019/943 om voorzienbare redenen kan verlenen wanneer dat nodig is om de operationele veiligheid in stand te houden.

3. Het voorstel

- 11 In de aanvraag geeft TenneT één grond aan voor het derogatieverzoek, namelijk lusstromen. Voor deze grond is de afgelopen jaren ook door de ACM een derogatie verleend.⁴ Hierbij geeft TenneT onder andere aan dat zolang een aantal essentiële methodologieën⁵ nog niet geïmplementeerd zijn ze niet structureel kan terugvallen op grensoverschrijdende herstelmaatregelen om de impact van lusstromen te beperken.
- 12 Het derogatieverzoek is opgenomen in bijlage 1 bij dit besluit.

4. Beoordeling

- 13 In dit hoofdstuk beoordeelt de ACM het derogatieverzoek van TenneT.
- 14 Het derogatieverzoek moet aan verschillende voorwaarden voldoen. De grond voor het derogatieverzoek moet (i) op voorzienbare redenen gebaseerd zijn en (ii) de derogatie moet nodig zijn om de operationele veiligheid in stand te houden. Ook dient het derogatieverzoek (iii) strikt beperkt te zijn tot wat noodzakelijk is om de operationele veiligheid te handhaven en (iv) niet leiden tot discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisselingen.
- 15 De ACM concludeert dat de door TenneT aangedragen grond voor een derogatie (i) een voorzienbare reden betreft waarvoor overtuigend is beargumenteerd dat (ii) een derogatie benodigd is om de operationele veiligheid in stand te houden. Verder concludeert de ACM dat het derogatieverzoek (iii) strikt beperkt is tot wat noodzakelijk is om de operationele veiligheid te handhaven en (iv) niet leidt tot discriminatie tussen interne en zoneoverschrijdende uitwisselingen. Gezien het voorgaande is de ACM van mening dat aan alle voorwaarden voor het verlenen van de derogatie is voldaan.
- 16 Wel constateert de ACM dat een nieuwe derogatie, naar verwachting, niet meer nodig zal zijn na implementatie van de door TenneT genoemde essentiële methodologieën. TenneT heeft invloed op

⁴ Zie het besluit van de ACM van 14 november 2023 met kenmerk ACM/UIT/608816.

⁵ TenneT noemt in haar verzoek specifiek de GL SO 76 methodologie en de CACM 35 methodologie

de tijdige implementatie van deze methodologieën. Daarom wijst de ACM erop dat vertraging in de implementatie van deze methodologieën een belemmerende factor kan zijn voor de goedkeuring van toekomstige derogatieverzoeken.

- 17 Op grond van artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 dient de transmissiesysteembeheerder, wanneer een derogatie wordt verleend, een methodologie en projecten te ontwikkelen en publiceren die voorzien in een langetermijnoplossing voor de aangelegenheid waarop de derogatie betrekking heeft. Naar aanleiding daarvan verbindt de ACM aan de verlening van de derogatie de voorwaarde dat uiterlijk op 30 juni 2025 TenneT bij de ACM een rapport moet indienen waarin TenneT invulling geeft aan de verplichting om een methodologie en projecten te ontwikkelen en te publiceren die voorzien in een langetermijnoplossing voor de lusstromen.

5. Dictum

- 18 De Autoriteit Consument en Markt verleent een derogatie als bedoeld in artikel 16, negende lid, van Verordening 2019/943 voor lusstromen aan TenneT TSO B.V.
- 19 De derogatie wordt verleend voor de periode van één jaar startend vanaf 1 januari 2025.
- 20 Dit besluit treedt in werking op de dag na ondertekening van het besluit.

Datum: 20 november 2024

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.
M. Denkers BA, MSc, MBA
Directeur Directie Toezicht Energie

Als u belanghebbende bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken tegen dit besluit. Stuur uw gemotiveerde bezwaarschrift naar de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, postbus 16326, 2500 BH Den Haag. Dit moet u doen binnen zes weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt. In uw bezwaarschrift kunt u de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.

Bijlage 1: derogatieverzoek TenneT 70% 2025